

บทความที่ ๑๓

ข้อควรรู้ก่อนไปศาลปกครอง : ฟ้องคดีต่อศาลปกครองต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลหรือไม่

การฟ้องคดีปกครองนั้น กฎหมายวางหลักไว้ว่าผู้ฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล

ค่าธรรมเนียมศาลเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนงำในการฟ้องคดี ซึ่งการฟ้องคดีปกครองนั้น กฎหมายวางหลักไว้ว่าผู้ฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล เช่น การฟ้องคดีขอให้ศาลเพิกถอนกฎหรือคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การฟ้องคดีขอให้สั่งห้ามการกระทำทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การฟ้องคดีขอให้ศาลสั่งให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดกรณีดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลแต่อย่างใด

แต่ถ้าเป็นการฟ้องคดี ขอให้ศาลสั่งให้มีการใช้เงินหรือส่งมอบทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำการละเมิดหรือความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ผู้ฟ้องคดีจะต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในอัตราตามบัญชีท้ายประมวลวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งกำหนดไว้ สำหรับคดีฟ้องขอปลดเปลื้องทุกข์อันคำนวณเป็นราคาได้ ซึ่งในปัจจุบันคิดในอัตราร้อยละ ๒ ของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกินสองแสนบาท สำหรับคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท ทุนทรัพย์ส่วนที่เกิน ๕๐ ล้านบาทขึ้นไป คิดในอัตราร้อยละ ๐.๑ ในการคิดคำนวณทุนทรัพย์ ถ้าทุนทรัพย์ไม่ถึงหนึ่งร้อยบาทให้นับเป็นหนึ่งร้อยบาท เศษของหนึ่งร้อยบาท ถ้าถึงห้าสิบบาทให้นับเป็นหนึ่งร้อยบาท ถ้าต่ำกว่าห้าสิบบาทให้ตัดทิ้ง โดยให้ชำระเป็นเงินสดหรือเป็นเช็คหรือบัตรเงินฝากธนาคารหรือตราพดฺธนาคาร โดยส่งจ่ายในนาม “เงินค่าธรรมเนียมและเงินค่าปรับของสำนักงานศาลปกครอง...” (โดยระบุชื่อสำนักงานศาลปกครองที่ไปยื่นฟ้อง เช่น สำนักงานศาลปกครองกลาง เป็นต้น)

ในกรณีที่ศาลปกครองพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีชนะ ศาลปกครองจะมีคำสั่งคืนค่าธรรมเนียมศาลให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งหมดหรือบางส่วนตามส่วนของการชนะคดี

ในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ผู้อุทธรณ์จะต้องชำระค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์ตามหลักเกณฑ์เดียวกันกับการฟ้องคดีในศาลปกครองชั้นต้น

อย่างไรก็ตาม ถ้าผู้ฟ้องคดีไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาลหรือถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลที่จะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร ศาลปกครองอาจอนุญาตให้ดำเนินคดีโดยให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะบางส่วนก็ได้

ยื่นคำฟ้องคดีปกครองได้ที่ใด?

ศาลปกครองมี ๒ ชั้นศาล คือศาลปกครองชั้นต้น และศาลปกครองสูงสุด

การฟ้องคดีปกครองโดยทั่วไป จะต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นที่มีเขตอำนาจ ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ยื่นฟ้องต่อศาลที่ผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาหรือที่มูลคดีเกิด แต่ถ้าเป็นการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา หรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรีหรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ให้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองสูงสุดโดยตรงไม่ต้องยื่นฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นก่อน

วิธีการยื่นคำฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีสามารถเลือกยื่นคำฟ้องได้ ๒ วิธีคือ

๑. ยื่นคำฟ้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศาลปกครอง ณ ที่ทำการของศาลปกครองที่มีเขตอำนาจ หรือ

๒. ยื่นคำฟ้องโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน

สถานที่ยื่นคำฟ้อง

ศาลปกครองสูงสุด มีเพียงแห่งเดียว ตั้งอยู่ ณ อาคารที่ทำการศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐๒ ๑๔๑ ๑๑๑๑

ศาลปกครองชั้นต้นที่เปิดทำการแล้วมีอยู่ ๑๐ ศาล คือ

๑. ศาลปกครองกลาง อยู่ที่เดียวกับศาลปกครองสูงสุด มีเขตอำนาจตลอดท้องที่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลทั้งหมด เช่น ปทุมธานี นนทบุรี เป็นต้น

๒. ศาลปกครองเชียงใหม่

๓. ศาลปกครองสงขลา

๔. ศาลปกครองนครราชสีมา

๕. ศาลปกครองขอนแก่น

๖. ศาลปกครองพิษณุโลก

๗. ศาลปกครองระยอง

๘. ศาลปกครองนครศรีธรรมราช

๙. ศาลปกครองอุดรธานี

๑๐. ศาลปกครองอุบลราชธานี

ซึ่งในแต่ละพื้นที่จะครอบคลุมจังหวัดใกล้เคียงในพื้นที่ด้วย และสามารถตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์สำนักงานศาลปกครองได้ที่ www.admincourt.go.th

ที่มา : สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาลปกครอง

.....